

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	12	frt. o. ó.
Félévre	6	" " "
Évnyegyedre	3	" " "
Egy órára	1	" " "

Szerkesztői szállás:

belső számon 131. szám.

Kiadó hivatal:

Középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.) Hassenstein és Voglernál (Neuer Markt 11 szám.)

Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyitertéri cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztéshez czimzendők. Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1869-iki folyamára.

Egy évre	12	forint o. ért.
Félévre	6	" " "
Évnyegyedre	3	" " "
Egy órára	1	" " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Pest, május 23. 1869.

(B.) Május 21-kén napirenden volt a választási viták folytatása.

Azonban, a baloldal, a mint látszik, célul tűzte ki a ház hangulatát, némely picciant eledelkekké, folytonos izgatottságban tartani.

Ez irányban szerepelt május 20-kán Német Albert, s 21-kén Nyári Pál.

Német Albert el akarta hitetni a ház többségével, miszerint a Külső-Szolnokmegyevel egyesült nagy Hevesmegyei joga van, magát a miniszterium fölébe helyezve, a közszendet és rendet is kockáztató intézkedéseket tenni, a nélkül, hogy a miniszterium joga vagy kötelessége volna erélyesebb eszközöket használni a csend és rend helyreállítására.

Nyári Pál pedig 21-kén azt akarta érthetővé tenni, hogy Pestmegyeinek joga van a képviselő-választásokat, tekintetbe nem véve az 1848 diki törvényeket, kénye-kevére szerint, úgy hajtani végre, a hogy azt a balpárt helyi érdekei kívánják.

S lám a többség nem volt felizgatható, mert Német Albert szavaira csak úgy, mint a Nyári Páléra, napirendre téréssel felelt a ház.

Hogy Pestmegye mindenható alispánja feljajdult, midőn a bíráló bizottság egyik osztálya megsemmisítette a befolyása alatt végrehajtott szent-endrei választást, azt természetesen tartom, tudva azt, hogy ő Pestmegyében megszokta azt, hogy igen kevesen szállnak szembe vele, s azok is mindig minoritásban maradnak.

De azt már fel nem tettem, hogy azon szempontból tegyen kifogást az illető bírósági osztály ítélete ellen, mivel annak elnöke Gömörvármegye egyik választó-kerületének azon képviselője volt, kit a magyar király legfelsőbb törvényszéki bírónak nevezett ki; mert azt hittem, hogy nem kerül el Nyári Pál figyelmét az, hogy valakinek államhivatalnokká való kinevezetése azt csak azután foszthatja meg régi állásától, ha a kinevezetést már elfogadta, jelen esetben pedig ez még nem történt meg.

Továbbá nem képzeltem, hogy Nyári Pál ne akarjon tudomást venni arról, miszerint a bírák elleni kifogást megtenni az illető felek joga és kötelessége, nem pedig egyes képviselőké vagy a házá, s hogy a házszabályok rendelete szerint a bírák ellen tett kifogások felett ítélni az állandó igazoló bizottság tisztje.

Azonban, hogy Nyári Pál képviselő úr állása tarthatatlanságát maga is belátta, kitetszik abból, hogy beszéde végén e tárgyat a közvélemény ítélszéke elébe felebbezte.

Ehez aztán nem kell commentár azok számára, kik a bírák függetlenségében keresik az igazságszolgáltatás legfőbb biztosítékát.

Feltéve, de meg nem engedve, hogy Pestmegyében lehet a bírákra ilyenemű presiót gyakorolni, igen keserves volna, ha az országgyűlés által választott bírák ily módon engednék magokat terrorizálni.

Elhangozván Nyári Pál beszéde, a ház napirendre tért át. Azonban Tisza Kálmán, hihetőleg pártja iránti ildomosságból, helyesen tartotta Nyári Pálnak a linárból való kiszabadítását az által kísérteni meg, hogy a ház asztalára egy indítványt tett le, mely nem egyéb, mint azon régiebb határozat ismétlése, mely szerint azon képviselőktől, kik államhivatalra nevezetnek ki, elvárja a ház, hogy magokat újabb választás alá bocsássák, azon különbséggel, hogy Tisza Kálmán indítványa most határozottan követeli.

Ezen indítvány kinyomatása elhatározatván, elkezdődtek az adresse-viták.

Szóltott Simonyi Ernő, Miletics, mindenik felirati javaslata mellett, még szóltott gróf Szirmay Ferencz a bizottság javaslata mellett, s aztán a rendes idő eltelvén, vége lett az ülésnek.

Május 22-kén folytatott a választási viták. E napon nem volt semmi intermezzo, s a vitaközök meglehetősen higgadt módorban vitáztak.

Szóltott összesen 9 szónok. Még előjegyezve van egy egész sereg, ha azok mind elmondják részint készített beszédeiket, még több napokra terjedhet a választási vita, mely pedig már is meddővé vált, s kérdés, ha vajjon át fogja-e látni a baloldal, hogy alkotmányos országban, hol minden egyes tárgy elintézése a törvényhozó testület kezében van, nem bír az adresse-vita oly fontossággal, mint p. o. Franciaországban, hol az általános szavazat által választott uralkodó kormányoz, ki előtt a nemzet óhajításainak felfedezésére egyedül az adresse nyújt alkalmat.

Pest, május 22. 1869.

(r. l.) A választási viták folynak.

Fájdalom, hogy a jegyzőkönyv hitelesítése, különféle jelentések, kérvények stb. előterjesztése annyi időt vesz naponként igénybe, miszerint a kitűzött tárgyra rendszeresen csak déli 12 órakor kerül a sor, minél fogva — miután az ülésnek d. u. 2 órakor vége van — alig beszélhet egy két szónok.

E bajon utóvégre is segíteni kell, mi talán legkönnyebben akként volna elérhető, ha például csak az utolsó ülés jegyzőkönyve hitelesítettnek naponként, s a legsürgősebb határozat nem szenvedő tárgyak terjesztésének elő, a többiek előadására pedig hetenként bizonyos nap határozatnék.

Ez — meg vagyunk győződve — előbb-utóbb meg fog történni, és a dolgok menétét mindenestre siettetni fogja.

A választási viták folytatásához eddig a jobboldal részéről még 29, az ellenzékéről 24 képviselő van feljegyezve.

Deák Ferencz nevét nem találtuk a névsorban, hanem azért nem lehet kétségbevonni, mikép ő is fog beszélni, de már bevett szokása feszült figyelemmel kísérni a tanácskozások menetét, s csak akkor szólalni fel, midőn már pro et contra meglehetősen minden elmondott, az ő beszéde szokott aztán rendszeresen a vita zárkőve lenni, utána nem igen szólal már fel más, és következik a szavazás, mely gyakorlatlól alig fog ez úttal is eltérés történni.

A jobboldal — siettetendő a tárgyalásokat — nem szaporitandja a szót, s nem vezetendí egész erejét a harczterre, és ha ezen példát követni szándékozik az ellenzék is, teljesülésbe mehet utolsó levelemben közölt jóslatom, tudniillik 10 nap alatt vége szakadhat a vitának.

Ennek mielőbbi befejezése annál inkább óhajtható, mert a delegációk összejövetelének határnapja — miként hallom — véglegesen ki van már tűzve július 1-sőjére, tehát a delegátusok megválasztása sürgős teendő.

Azon kérdésre, vajjon az ellenzék sorraiból is fog-e a többség delegátusokat választani, pozitív határozottsággal még nem válaszolhatok, mert formaszertint megállapítás ez ügyben mindeddig nem történt, azonban a jobboldali képviselők köreiben észlelt hangulat után ítélve, nem nagy kedv mutatkozik ellenzékiek választására, és így meglehet, mikép a delegátusok ez alkalommal csupa Deák-pártiak lesznek.

Alig találunk a parlamentek történelmében példát, melynél fogva a többség annyi udvariassággal viseltetett volna a kisebbség iránt, mint ezt a magyar országgyűlés teszi.

Azonban mindennek meg van határa, és úgy látszik, mikép a majoritás már megalkotta a némely esetekben szinte tulságos udvariasságot s most, mellőzvé ezt, ragaszkodni fog jogához, a mennyiben csak saját kebeléből való tagokra készül szavazni.

Ez nemcsak nem szokatlan, hanem mindennapi dolog is más parlamenteknél, és meg vagyunk győződve, mikép ha a jelenleg kisebbségben levő ellenzék quo facto több-

ségre vergődnek, mindjárt így kezdené gyakorolni hatalmát.

Ismétiem, hogy e tekintetben most is nem létezik pozitív megállapítás, s a főlebbi nézetek nyilvánítását csak magán körökben hallottam.

Talán tudva van önök előtt, miszerint a székely ezredek vagyona egy részének leltározása — az ő Felsége által kijelölt nemességre — némi akadályba ütközött, mert az illető katonai egyének, kik most ama vagyonban ülnek, nem voltak annak leltározására, illetőleg kiadására, felsőbb hatóságok által utasítva; a belügyminiszterium ezen akadály elhárítása végett legközelebb erélyes jegyzéket intézett a közös hadügyminiszteriumhoz, honnan — a bizonyára tévedésből fölmerült — baj orvoslása mielőbb bizton várható.

Az erdélyi országos gazdasági akadémiának igazgatói állomására — miként hitelt érdemlő forrásból értesülök — a gazdasági irodalom terén ismert nevű Kodolányi Károly van kizemelve.

Pest, május 23. 1869.

(r. l.) A választási viták kezdete óta három nap folyt le.

A tárgyalások, habár az ellenzék részéről nem hiányzanak is helyel-közül a hevesebb kifakadások, általában véve bágyadtaknak tűnnek fel. Ezt alig lehet csodálni.

Az okoskodások és érvek minden oldalról annyira egy sark körül forognak, hogy újat csaknem lehetetlenleg bennük fölfedezni.

A mi mondatik, csupa merő ismétlés, variatio azok fölött, mit már hallottunk vagy olvastunk.

Mert lehet-e tagadni, mikép egy a saját, mint a magánkörtök, melyek megszokott foglalkozása a politikai vitaközök, a végsőig kimerítette az argumentációkat.

A mit eddig egyik vagy másik szónok mondott valamely párt részéről, az magának a pártnak programját, hogy úgy mondjunk, politikai hitogyzatát képezte, és a fő alapelveket, melyekre álláspontjukat basirozzák.

Kelthetnének-e érdekeltséget a halványabb részletek, midőn már az erősen színezett fővárosokat látjuk magunk előtt?

A határvonal, a mely a különböző pártirdekeket elválasztja egymástól, ismeretes, és szilárdul áll helyén; hogy azt akár az egyik, akár a másik párt átlátja, s az ellentáborhoz közeledjék, kölcsönös kapacitációk által idendezendő elő fusiót, annak ideje még nem látszik elérkezettnek.

Ily körülmények között, miután — miként előrebocsátók — a politikai differenciát alkotó elvek az eddigi szónokok által eléggé kimerítettek, természetesenek találjuk, mikép a tárgyalások folyamán bizonyos fáradság jelenségei vonulnak keresztül a képviselők házában, minek következménye a választási vitákban a remélt idő előtti kifejezése lehet.

Megörténhetik azonban, miszerint a mai vasárnapi szünnap új erőt kölcsönözött a tárgyalások folytatására, s hogy azok néhány napot még igénybe veendnek, de annyi ideig, mint kezdetben hittük, mégis alig fognak tartani.

A képviselők ma déli 12 órakor zárt ülést tartottak, melyben az elnök és háznapgy, egy szintén a ház többi tiszviselőinek fizetését voltak meghatározandók.

Az eredmény eddig még nem szivárgott ki az ország házából ám alig csalódnunk, midőn azt hisszük, hogy az elnök s háznapgy fizetése a régi marad, amazé tudniillik 1,000 frt, utóbbi pedig 300 frt havonként.

Azt is hallottuk, hogy az oppositio ellenzék szándékozik a ház hivatalnokainak tervezett meg-szorítását, s tulságos magasaknak talál díjakat, főlegesenek tartja például a háznapgy segédet és titkárt, kik közül egy is elég volna.

Ebben, nézetünk szerint, van valami igaz, de hogy a kinevezendő ház-tiszviselők roszul fizetessenek, azt nem tudók helyeselni.

Záradekul megjegyezzük, miszerint a képviselőház által betöltendő 30—40 hivatalért mintegy 400 egyén folyamodott.

Az országgyűlés kath. képviselőinek memoranduma a kath. autonomia ügyében.

Főméltóságú Herceg Primás Esztergomi Érsek Kegyelmes Urunk! Azon értekezletünkben, melyet mi alulírott országgyűlési képviselők, úgy mint a róm. kath.

egyháznak hívei, politikai pártállás különbsége nélkül nagy számmal összegyűlt ugyanazon választás több képviselő társainkkal egyetemben a mai napon tartottunk, küldöttségünknek jelentéséből, mely folyó hó 2-án tartott előleges értekezletünkben, a róm. kath. egyház autonóm szervezetének ügyében nyerendő megnyugtatókat végett kiküldve, hercegségednél kiballgatást nyérni szerencsés volt, mely tisztelettel, s a bála őszinte érzésével értesültünk hercegségednek azon kegyes nyilatkozatáról: hogy hercegséged, s a főméltóságú püspöki kar egyházi magas hivatalosknak érzetétől áthatva, a róm. kath. egyház autonóm szervezete ügyének előmozdítását szívőkön viselik s e szervezet életbeléptetésére megkívánató előkészítő kath. gyűlés egybehívására nézve már megállapították azon választási szabályokat, melyeket hercegséged értekezleti elnökünk által a mai napon velünk is kegyesen közöltetni méltóztatott.

Meg vagyunk győződve arról: hogy egyházunk autonóm szervezetének életbeléptetése a róm. kath. híveknek hön táplált óhajítása hazánkban: és hercegségednek kegyes válasza, s azon komoly elhatározás, melylyel a főméltóságú püspöki kar egyházunk ezen nagyfontosságú ügyét felkarolta, meggyőztek bennünket arról is, hogy hercegséged s a főméltóságú püspöki kar semmit nem óhajtanak inkább, mint hogy egyházunk autonóm szervezete állandó biztos alapokra fektetve, oly módon létesítsék, mely a megváltozott honi viszonyok között, mind az egyház jogosult érdekeinek, mind a hívek korunkban fokozott szellemi igényeinek megfelelően s e szent és üdvös cél elérésére készek megtenni mind azt, a mit egyházi magas hivatalok kötelemeinek körében megtehetnek.

E meggyőződés párosulva egyrésztől azon élénk érdekeltséggel, melylyel az ügy iránt viseltünk, másrésztől annak felismerésével, hogy ez ügynek szerencsés, s állandó sikerű megoldása csak akkor remélhető, ha az egyház híveinek közmegegyezésével találkozik; arra batorit s ösztönöz bennünket, hogy hercegségednek magas figyelmét az említett választási szabályoknak egy-nemely oly pontjaira mely tisztelettel felhívjuk, melyek, midőn az előkészítő kath. gyűlésre küldendő követeknek választására nézve a kath. hívek számára fentartott választási szabadságnak gyakorlatát részint nehezítik s korlátozzák, részint, nézetünk szerint, lehetetlenné teszik; gátolják egyrésztől azt: hogy a kath. hívek a következményekben nagyfontosságú előkészítő kath. gyűlés megalakításának módozatában megnyugtást találjanak: másrésztől pedig a kath. autonomia szervezetének célszerű életbeléptetése iránt az annyira szükséges általános bizalmat is megingatják.

Eltekintve ugyanis a választási szabályoknak III ik a választói képességről szóló pontjának határozatlan értelmű szövegezésétől, a melyből eredhető kéteyeket a gyakorlat által a választási szabadság érdekében megoldandóknak reméljük.

Nem lehet, hogy a kérdéses választási szabályok IV-ik s a pótló utasítás A. pontjainak azon rendelete, mely szerint minden áldozár a megyei püspökhöz vagy egyházmegyei hatóságokhoz intézett, általa aláírt zárt levélben tartozik annak nevét kijelelni, kit megyei képviselőül óhajít; ne nehezítse, és így ne korlátozza a választási szabadságnak gyakorlatát azon egyházi férfiakra nézve, kiknek bizodalma talán épen oly egyénben központosul, kit az egyházmegyei hatóság egyházmegyei képviselőül megválasztani nem óhajít.

Tehtünk továbbá a választási szabályoknak V-dik pontját; nézetünk szerint nem lehetséges, hogy minden egy egy egyház községbeli választók annyi világi követet öntudatosan jelleghessenek ki, ahány azon egész egyházmegyére esik, a melyhez községük tartozik.

Mert a rendszerint több megyére kiterjedő, nagy terjedelmű egyházmegyék egymástól távol fekvő különböző részeinek helyi viszonyait, s az azokban közbizalommal bíró egyéneket a műveltebb osztályokhoz tartozók sem ismerik, a községek többi lakosai pedig egyáltalában nem ismerhetik; és így vagy nem választathatnak: vagy az illető egyházmegyére eső követeknek összes számát saját vidékükbeli, vagy előttük különben is ismeretes egyének közül jelölendik ki; mi a választást, melynél ez esetben rendszerint még relatív többség sem fejlődhetnék ki, az egész egyházmegyére nézve eredménytelenné tehetné: vagy azokat kellend megválasztaniok, kik nekik e végett a választást vezérlő egyházi férfiak által ajánlatni fognak; ekkor azonban az ily módon történendő választások sok esetben nem lesznek a választó világi hívek bizalmának kifolyásai, s a megválasztottak nem a választásra jogosultaknak,

hanem azoknak lesznek választottjai, a kik által ajánlhattak.

Nem hagyhatjuk végre említetlenül: hogy a plébániai választási jegyzőkönyvek s az egyháziak választó leveleinek számbavételével, illetőleg felbontásával, a püspököknek vagy helyetteseinek elnöksége alatt foglalkozandó bizottmányoknak eljárásukra nézve, a választási szabályok VIII-ik pontjában csak azon általános utasítás adatik, hogy a szavazatok számszámát meg, s az eredményt hirdessék ki, a nélkül, hogy említés tétének arról: vajjon az eredmény abszolút vagy relatív többség folytán mondandó-e ki? s azon eset lehetősége kizártnak, hogy egy parányi relatív többséget nyert egyén is az egész egyházmegye választóinak bizalmával megválasztott követnek jelentéssé ki.

Ezen alázatos észrevételeinket magas figyelmébe ajánlva, annál bátrabban terjesztjük mély tisztelettel hercegséged elé; mivel létezik, s mintegy önkényint kínálkozik a mód, melylyel az előkészítő kath. gyűlésre eszközözendő választásokra nézve elv kimondatik:

1.ör, hogy egyházmegyéknél a szomszéd alesperesi kerületekből, figyelmeztve lehetőleg a megyék területeire, aránylagis számú választási kerületek alakíttassanak, s minden ily kerületbeli világi hívek egy követet válasszanak.

2.ör. Hogy az egyházmegyei papi küldöttet a papság alesperesi kerületenkint szokott alesperesi gyűléseiben titkos szavazással: az alesperesi kerületekbe be nem osztott papság pedig az egyházmegye székhelyén hasonlóképen titkos szavazással válassza.

Mindezeknél fogva bizalomteljes mély tisztelettel járunk hercegségedhez s általa a főméltóságú püspöki karhoz azon alázatos kéréssel: hogy a felhozott indokokat büles megfontolásuk alá vévén, a többször említett választási szabályokat a feljebb kifejtett elvek alapján módosítani méltóztassanak.

Tesszük ezt az általunk bő részvétellel ápolott ügy érdekében, azon meggyőződéssel, hogy ekképen a rom. kath. egyház autonóm szervezetének életbeléptetése minden érdekeltnek közmelegnyugtatásával, és így oly módon, mely az állandó üdvös eredményt a megoldás gyorsaságának hátránya nélkül leginkább biztosíthatja, legskikeresebben kezdeményeztethetik, s midőn ezt tesszük, meg vagyunk arról is győződve, hogy a mennyiben hercegséged, s a főméltóságú püspöki kar a javasolt módosításokat újabb legfelsőbb szentesítés alá kívánandják terjeszteni; ezt ő császári királyi apostoli felsége a kitzított magasos czél tekintetéből, megtagadni bizonyosan nem fogja.

Egyébiránt magas kegyelmébe ajánlva mély tisztelettel maradunk

Hercegségednek
Pesten, május 9-kén 1869.

alázatos szolgálai:
Horváth Döme, Ghyezy Kálmán, Bujanovics Sándor, Szilágyi Virgil, gróf Szirmay Ferencz, Királyi Pál, b. Simonyi Lajos, Szalay László, Keményfy János, gr. Forgách Antal, Antalfi Károly,

TÁRCZA.

A fényképészet haladásáról, új tapasztalatokról.

T. Szerkesztő úr! Tudom, hogy becses lapja nevezetesebb tárgyakat közölni van hivatva; azonban hátha mégis bírna kevés érdeklődéssel, különösen azok előtt, kik hazánkban elejétől fogva figyelemmel kísérték a fényképészet fejlődését.

Azt hiszem tudja, érezi minden polgára e hazának azt, hogy ha mindenki életpályáján vas akarral törekedik előre, s a munka becsülendő útján haladást mutathat fel: megfélel emberi elhivatásának, hasznossá vált hazájának.

A tér megnyílt előttünk, arra kell tehát törekednünk, hogy az iparos, a mezői gazda sat. sat. mindnyájan igyekezzenek anyagi erőikhez mérten magukat saját szakmájukban tökéletesíteni; mert jövője hazánknak csak úgy lehet biztosítva. Hogy az előretörekvés czélhoz vezessen, hagyjunk fel az előítéletekkel, irigykedéssel sat. félszavakkal; egyesüljünk egymás támogatására, mert az egyesült erő mutathat csak fel szépet és nemest, nagyot és dicsőt!

E rövid előzmény nem fog fölüllegesnek látszani, ha elmondom, hogy rövid értekezésemmel, arra kívánok utalni, hogy egyesek, mint például az én csekélyesem is, nem okai annak, ha többet nem mutathatnak fel, hanem a körülmények gátolják az egyesek erőinek kifejtését.

Daguerre, Niepce, Talbot találmányai: a fényképészet rövid 38 év alatt földünkön annyira szétterjedt, hogy már 1864-ben, hiteles számítás szerint, 30,000 fényképész működött világszerte.

Pilaszanovics József, Thassy Miklós, Török Sándor, Zlinszky György, Éder István, Pászti Vilmos, Nagy János, Gaál Endre, Kracszenics Ferencz, Döry János, Szabó József, Makray László, Geetz János, Huszár István, Andrassy Gyula, Fejér Miklós, Kovács László, Zahornáczky Bálint, Kállay Emanuel, Ormós Sándor, Hertelendy Kálmán, Molnár János, gróf Kálnoky Pál, Szügyényi László, Ghyezy Ignác, gróf Zichy Jenő, Györffy Gyula, Gál János, Beniczky Ödön, Sroll Károly, Boér János, Raisz Szilárd, Semsey Pál, Brezovay László, Majoros István, Gromon Dezső, Hoffmann Pál, Halmossy Endre, Nagy Károly, Kürthy István, Ordódy Pál, Kossuth Pál, Szalay Sándor, Lázár Dénes, Atzél Péter, Salamon Lajos, Dezső Szaniszló, Simay Gergely, Jankovich Miklós, Kethely József, Eruszt Kelemen, Luksich Bódog, Betegh Kelemen, Jámbor Pál, Justh Kálmán, Huszár Imre, Szaploneczy József, Drágffy Sándor, Olgyay Zs.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése máj. 22-én.

Napirendre térvén át a ház, felolvastattak az egyes bíráló bizottságok jelentései.

Az első bizottság jelentése Rimanóczy Ferencz és Keményfy János képviselők választását igazolta. A második bizottság Miletics Szvetozár választása tárgyában vizsgálatot rendelt el. Végül bejelentetvén, hogy a hatodik bizottság Zlinszky Györgyöt, a kilencedik Eöry Sándort igazoltnak nyilvánította: a napirend második tárgyára, a választásirati vita folytatására kerül a sor. Első szónok

Simonyi Lajos, báró, nem tartja czél szerűnek a választásirati vita végtelenbe nyújtását, de azok nézetét sem oszthatja, kik e vitát fölüllegesnek és szükségtelennek tartják. A tárgya terve kijelenti, hogy a Tisza Kálmán által benyújtott javaslatra szavaz, mert a fennálló közzégi alapot nem tartja olyannak, mely a nemzet jövő emelkedését biztosíthatná. A közzégi alap hiányai azonban legkevésbé sem gátolnák az ellenzéket: a reformok terére lépni, mint ezt egy szabadelvű ellenzéktől másképp várni sem lehet. (Helyeslés.) Első helyre teszi törvényhatóságaink rendezését. Mindenkinek kívánnia kell, hogy a kormány hatalommal bírjon a kormányzat vezetésében, s ha ez eddig nem volt meg teljesen, oka nem a megye, hanem a közzégi alap. Elismeri, hogy a mostani megyei bizottmányok nem kifejezői a közvéleménynek. (Zajos helyeslés.) Demokratikus alapokon kívánja azokat újból alakítani. Ezután igazságszolgáltatás, a választási törvények revidiója, az igazoló bíróságok, az adóreform, a kereskedelmi és ipartörvények, mint legsürgetőbb reformok szükségességéről szól.

Zichy Nándor, gróf. A választásirati nem egyéb, mint felelet a minisztérium nyilatkozatára, melylyel az országgyűlés megnyitására követendő politikáját a törvényhozás elé terjeszti. A benyújtott feliratokat fejtegetve, nem helyeselheti ezekben a közzégi viszonyok megváltoztatására irányzott nyilatkozatot. Erre inkább részletes úton kellene törekedni. (Helyeslés jobbról.) A belreformokat illetőleg azon véleményben van, hogy a ház maga szólítsa fel a minisztériumot az irányadó elvek kijelölésére, mert a tróbeszéd csak általánosságban

Alig mutathat fel a művelt világ az újabb találmányok közül olyat, a mely aránylag oly rövid idő alatt oly óriási haladást, s egy némely ágában oly gyors kifejledést tett volna, mint a fényképészet; de tehetett is, miután a legműveltebb államok tudósai foglalkoztak vele, s mintegy osztályozva, kiki hajlama szerint, egy vagy más ágát igyekezett tökéletesíteni.

A fényképészet három legfőbb csoportot képez, mindeike ismét több osztályokra ágazik szét. Ezek között legrégibb s kiterjedtebb az, mely által a fényképek vegytani úton ezüst-halvagós (Argentum Chloratum) papírosra készítettek.

Ilyen móddal készültek azon roppant mennyiségű, sokféle alakú, nagyságú fényképek, a melyek előállítására évenként, csak az osztrák-magyar államban több mint 40 mázsa tiszta ezüst vala szükséges. Ezen fényképek tökéletes állandósága, kényes alkatrészeinél fogva, kétségbe vonható; ez némileg szomorító, mert nóha sokan csak játékszernek tekintik apró fényképeinket, de mégis lehetnek azok között olyanok is, miket később a történelem hasznosan alkalmazhatna; de ha azok egy pár évtized után csaknem elenyésznek, a fényképészet ekkor csak félgimeddig felelné meg hivatásának.

E tudat sok lelkiismeretes fényképészen támasztott aggodalmat, a miért erejüket összpontosítva oda működtek, hogy most nyugodt öntudattal kimondhatják: készítettünk fényképeket, melyek a könyvnyomtatás állandóságával egy szinten állanak.

Ezen újabb kezelési mód útján készült fényképek mindennemű osztályozások együtét képezik a fennemlített három csoportzat másodikát. Sajnálom, hogy egész pontosan nem határozhatom meg feltalálóját; de mégis, úgy hiszem, Poirtevin francia volt az első, ki némi sikerrel még 1856-ban, állította elő az első, ugynevezett

érinti ezeket. Az egyes reformkérdéseket illetőleg a megyék szervezéséről s a választási törvények revidiójáról emlékszik meg első sorban, zajos helyeslés közt jegyezvén meg, hogy ha fordultak elő visszaelések a mostani választásoknál, azok legnagyobb részben e törvények hiányainak tulajdoníthatók. Szóltet még az adóügyi reformjáról, s általában figyelem és tetszés között a bizottsági javaslat pártolásával végső beszédet.

Tóth Kálmán: Ha nem is kecsgetheti magát azzal, hogy a Tisza Kálmán feliratában leírt eszmék a házban most győzelemre jussanak, de szükségesnek tartja azon ohájának kifejezést adni, hogy az utókor előtt is világitson a külön magyar hadsereg nagy eszméje sat. Nem tartozik a túlzókhoz sem jobbra, sem balra, de nem különösen azokhoz, kik állítják, hogy: „mindent megnyertünk, a mit kívántunk.“ Beszél a barbarismusról és a hírlapfélyegről. Ó loyális ellenzék s leginkább attól fél, hogy a kormány a sajtószabadságot meg akarja szorítani. Minthogy pedig most a választásirati vita van napirenden, annál fogva ő a sajtóviszonyokról és Trefort hírneves cikkéről értekezik, s végül újra lapfélyegről, pártolván Tisza Kálmán javaslatát.

Horváth Döme a bizottsági javaslat mellett emel szót. Nem tartja a parlamentaris fogalmakkal összegegyeztethetőnek az ellenzéki feliratok állásfoglalt, melyet ezek a közzégi alappal szemben elfoglálnak. Ez őt a régi országgyűlések sérelmi politikájára emlékezteti, mely politikát aztán az utána szóló Vukovics Sebő vez. pártfogása alá; Szamassa és Csernátony a Tisza K. feliratát pártolják.

Ülés vége d. u. 2 órakor.

Vidéki levelezés.

Felső-Szováton, május 22-én, 1869. *) — Tekintetes szerkesztő úr! Sziveskedjék a következő sorokat becses lapjában köztudomásra juttatni.

Egy helységünkben építendő népiszkola javára f. hó 17-kén a kolozsvári ev. ref. és unitárius főtanodákban való műkedvelők által hangverseny és ezzel egybekötött tánczesztély rendeztetett. Műsorozata a következő volt:

I. szakasz. 1. „Hymnus,“ Káldi Gyulától szerkesztve, énekel az énekkar. 2. „Dinorah“ operából (Meyerbeertől) hangszeren játszik: Józsa Lajos, Vildner János, Keresztei Lajos, Klatrobecz Gyula, Mezei Mihály és Boytha Miklós. 3. Szavaltat: „Rachel siralma,“ Arany Jánostól, szavaltattott Rend Domokos által. 4. „Arvalányhaj,“ énekelte Molnár Albert. 5. „Alvajáró,“ hegedűn játszták: Józsa Lajos és Klatrobecz Gyula. 6. „Népdal,“ énekelte: az énekkar. 7. „Szép Galathea,“ francziaegyenes, a fennebbi zenekar által.

II. szakasz. 1. „Mártha,“ egyveleg, fuvalán játszik: Keresztei Lajos és Vildner János. 2. Szavaltat: „Fülemile,“ Arany Jánostól, szavaltat: Szigethi Lajos. 3. Népdal, énekelte: az énekkar. 4. „Az örült,“ opera, a zenekar által. 5. Magán-népdal, egy műkedvelő által. 6. Márthából: Flúgelhorn solo, zenekiséret mellett előadta: Boytha Miklós. 7. „Művész-élet,“ keringő, a zenekar által. 8. „Magyar induló,“ a zenekar által.

*) Tisztelettel kérétek a „M. Polgár“ t. szerk. e cikk átvételére.

Szén, vagy szerintem, festény (Chrom), fényképet, *) hanem azt határozottan állíthatom, hogy Swan angolnak jutott azon nem csekély szerencse, hogy ezen új találmányt gyakorlativá tehesse. Porcelán lap és edényekre színes, vagy fekete fényképeket alkalmazott, a miket tűzben olvasztott; ezek az 1867-ki vilákiállításon méltán díszelt valának a fénykép osztályának; szintén a fennebbi új találmány alapján állítá elő Camarsac francia. Továbbá Sutton lithographia festék-fényképeit; a híres Woodbury domborműveit; most legújabbban a német Albert által feltalált fénykép könyvnyomata (photolithographia) sat. mind a fennebbi találmány eredményei.

A nyughatatlan ész nem elégi az eddigi vívmányokat; folytonosan kutat s határozott meggyőződés, hogy rövid időn fényképészetűt úton elérthetővé képeket állíthat elő. Ennek lehetőségét szintén behoznyitva látam az 1867-ki vilákiállításon Niepce de Saint Victor által készült színes fényképekben.

Meglátszott ugyan rajtok még a kezdetlegesség, de az alap megvan; csak még egy rövid évtized s a fényképészet aligha el nem éri legmagasabb tetőpontját; minthogy ezen mód is sokféle ágazatu, ez formálja a fényképészet harmadik csoportját.

A fennmondottakban némileg körvonaloztam a fényképészet jelenlegi állását a műveltebb államokban; szabadon most számot adnom arról: mennyiben igyekeztem én meghonosítani némelyiket az elősorolt új találmányoknak.

Hosszas kísérletek után, kivéve Niepce heliochromját, gyakorlati alkalmazásuk nekem egyről egyik sikerült, azon hozzáadásal, hogy a sok tusakodás között, egy egészen új kezelési módot is találtam fel, mely ugyan a már említett

*) Festény, vagy Chrom-fényképek azért neveztem, mert a vegysz. képezi legfőbb alkotórészt az előállításnál.

A nevezett napon azonban a hosszas és fárasztó vetéseinket végmegsemmisítéssel fenyegető szárazság után, nagy mennydörgések között, midőn a villám két tehenet sulyított agyon, az ég csatornái megeredtek, s oly sárt idézett elő, miszerint méltán tarthatánk attól, hogy műkedvelő barátaink nemes buzgalma sikertelen fog maradni! De ez nem történt meg. Mert az eső és roppant sár dacára is a helybeli és vidéki, szép és jó ügyért mindig lelkesülni tudó értelmiség feles számmal jelent meg a kihirdetett előadásra; mit bizonyít az, hogy 117 frt 75 kr bevételből, leszámítva 30 frt 75 kr költséget, tiszta jövedelemül maradt: 87 forint o. ért.

Nem lehet az általános elismerést és dicsőretet megtagadni a műkedvelő uraktól, kik egyenként és összesen, midőn egyfelől a szép reményekkel egybegyűlt közönségnek egy pár élvezetes órát szerettek, másfelől a nevelés szent ügyé iránt példás buzgalmat és érdekltséget fejtettek ki; fogadják azért tiszta szívből eredő hálás köszönetemet szívesegükért. Adja az egek ura, hogy az a nemes törekvés, ez a szent buzgalom, mely önök keblét ez alkalommal áthatotta, lelkesítse mindannyiszor, valahányszor hazánk jólléte, felvirágzása és boldogsága forog kérdésben.

Pályájokon pedig koronázza a Mindenható minden léptüket teljes sikerrel. Fogadja mély köszönetemet tekintetes Deák Ferencz helybeli birtokos úr is, ki alkalmas udvarát rendelkezésünk alá boosátani sziveskedett, miáltal lehetővé vált az említett hangverseny és táncvizigalmat megtartani.

Mindnyájan pedig, kik a nevezett szent czél valósisására fillérekkel járultak, legyenek számszorosán megáldva Istentől, ki a jótetteket nem hagyja jutalom nélkül.

Midőn az első kísérlet ily szép eredményt képes felmutatni, nagy a reményünk, hogy a mindnyájunkra nézve általános szükségességgé vált közzös népiszkola fölépíthetése rövid időn sikertelni fog!

Pál Mőzes,
unitárius lelkész.

IV. közlemény

a székely-kereszturi unitárius közép-tanoda tovább építésére begyűlt segélyadományokról.

A „K. Közlöny“ mult évi 86. és 88-dik számaiban tett III. közlemény óta építészeti pénztárak martonosi t. Pálfi Sándor úr keze alá a következő segélyadományok folytak be:

Kolozsvárról Szv. t. Gyergyai Ferencz né urasszony 10 frt, n. t. Pap Mőzes úr 10 frt, t. Ferencz József úr 5 frt, mltos Buzogany Áron úr 10 frt, n. ajtai t. Ince Mihály úr 100 frt, t. Vekh Sámuel úr 50 frt, t. Benezdi Gergely úr 5 frt; a Szilágyaságból t. Miklósi Károly úr 10 frt, t. Albert Dénez úr 10 frt; marosk őri unitar. esperes t. Farkas György úr a hatósága alatti ekklesiákból újlag beszolgáltattott 1868-dik évi aug. 31-kén 98 frt 59 krt, a melyből Szt. Gerizéről jött 41 frt 90 kr, Nyomátról 24 frt 30 kr, Ny. Gálfalv. 8 frt, Szt. Háromságról 5 frt 95 kr, Csokfalváról 11 frt, Klatról 4 frt 95 kr, Kálból 2 frt 48 kr, ugyancsak t. Farkas György úr 1869 dik évi jan. 2-kán beadott 12 frt és 90 krt, a melyből Kál részéről jött 3 frt 2 kr, Vadadról 7 frt 70 kr, Nyomátról 2 frt 18 kr, s epsimiklósvárk őri unitar. esperes t. Kis Mihály úr gyűjtő ivén 1868. évi aug. 31-ről bejött 102 frt és 70 kr, a repsi-

tetem első csoportozathoz tartozik, de annál állandóbb; mert a fénykép önmagából képzett bőrszetben készült, a mely bőrszet egy hüvelyknek csak egy ezred részét teszi; ennél fogva az ártalmas sóktól könnyebben mentesíthető, nevezetesen az ugynevezett ezüst halvagtól (Argentum Chloratum). E sőt az eddigi papírosra készült képekből bajosan, vagy éppen nem valának képesek feloldani.

Az általam feltalált kezelési móddal könnyen készíthetők porcelán-, fa-, érc- és ir-lapra fényképeket; továbbá, szintén általam feltalált, mesterségesen előállított elefántesontón is igen szépen veszik ki magokat ezen fényképek, s állandóságuk annyira szilárd, hogy a vízzel tisztogatást is könnyen elűrik.

Sikerült chinai tuszal, anilin festőanyagokkal is fényképeket előállítanom. Ilyen móddal állítottam ki Kolozsvár nevezetességeiről 50 darab képet, a melyeket a folyó év május havában megnyílt általános fénykép kiállítássa Párisba küldöttem. Az anilin-tusch fényképek tökéletes állandóságáról meg vagyok győződve; minél fogva méltán teljesülhetne azon régi ohajásom: vajha hazám történeti nevezetességeit a fényképészet ezen újabb módja által megörökíthetném.

Vajjon mikor lesz kormányunk oly helyzetben, hogy áldozhasson ilyen nemes czélokra is?

E téren a fényképészet kiszámíthatatlan hasznót hozna a hazának, holott a czél elérésére megkívántató anyagi áldozat nagyon csekély lenne. **) Veress Ferencz, fényképész.

*) E jóra való eszmére felhívjuk az illetők figyelmét. Szerintünk e fontos vállalat vezetésével értekező jeles fényképésztünk lenne megbízandó — ki erre hivatott.

A szerk.

ben nem állhat; tudja, tudnia kell, hogy ezen le-
velezőt egy megyének állandó bizottmánya éppen a
„M. Polgár“ által kiadott cikkek alapján —
azok rágalmaiknak bizonyulván be — elítélte s meg-
határozta, hogy több irataikból kiderülvén, misze-
rint azok fogalom zavarban sinlőnek, ügyvédi si-
gnatura nélkül töltök többé semmi beadványokat el
nem fogad; tudta, tudnia kellett, hogy ugyanazon
tartalmu rágalmaik éppen a „M. Polgár“ lapján
többször kiadattak, hogy azokért a törvényszék-
nél a kereset folyamatban van, s mégis újból
ugyanazt közzétenni nem restelte; ha a „M. Pol-
gár“ pártlap — s azon párt elveit védi, terjeszti—

maga rendén van, senkinek sem lehet kifogása el-
lene, azért az ellenfél is becsúlással tartozik; de
hogy tulajdon pártjának jó szolgálatot teszen e-
azzal, hogy büntényekért tömlőözött, társadalmi-
lag megbélyegzett emberekkel szövetkezik arra,
hogy lapjában, ha mindjárt nyitléri rovatban is
tért nyisson, tudva, és szántszándékosan személyes
aljas bosszu kiöntésére, becsúltes jellemű emberek
szántszándékosan erkölcsi meggyilkolására talán
is azért, mert nem egy politikai uton járunk,
ezt megítélni a nagy közönségre bízom. Ajánlom
pártja érdekében „Bolond Miskának“, szerkesztői
izenetek rovatát olvassa át figyelmesen, ebben már

többször állott az, hogy a beküldött cikk nem ki-
adható, mert személyes piszkolások tábázává
aljasitni lapját nem kívánja.
Teljes jó indulattal még azt is meg akarom
mondani a „M. Polgár“-nak, hogy óvakodjék az
ily jellemű levelező barátoktól, mert higgye el,
hogy csak homályt vet az ön lapjára, s eszébe
juthatna az olvasó közönségnek, miután ezen leve-
lezőre már figyelmeztetve van, azon régi latin
mondattal: „Noscitur ex sociis, qui non cognoscitur
ex se.“ Az előlemlített cikkre pedig, melyért ke-
resemet az illetékes Kolozsvári városi tekintetes
törvényszékhez mainap beküldöttem, részletes és

documentált választ fog adni, a talán csak mégis
hozandó törvényszéki ítélet, mely mindenesetre
közé fog tétetni, mert én magam, ily piszokkal
mozdva, bepiszkolni nem akarom, s azért czáfo-
lásába nem is elegyedem.
Zeyk Antal, szolgabíró.
Távirati tudósítás a bécsi börzéről.
Május 26-án: 5%, Metaliques 100 frt 61.20.
5%, Nemzeti kölesön 100 frt 69.65. Kamat 61.20.
1860. Kölesön 100 10. Bankrészvény 740. Hitel-
intézeti részvény 200 frt 285.—. London 10 ft.
100 frt 23 1/2, kr 124.10. Ezüst 121.75. Ca. királyi
arany 5.86 1/10.
Erdélyi földteh. kötv. máj. 23-án 76.—.

12,473. 1869. (261) (1-3)
Hivatalos hirdetés.
A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium f. év május hó 7-dikén
16,222 sz. alatt kelt rendelet által a Belbóri határ-vámhivatalt az 1869 év
május hó végével megszüntette.
A m. kir. pénzügyigazgatóságtól.
Kolozsvártt, 1869 május 24-kén.

NEM HIVATALOS

260 (1-*)
STEIN JÁNOS papirkereskedésében Kolozsvártt fel-
vétetik egy erkölcsös magaviseletű **tanuló**, a ki legalább 2-3
gymnasialis osztályt végzett. A belépésnek minél előbb kellene
megtörténni.

268 (1-1)
Egy orvos elismerő jelentése.
A legkínzóbb köhögést is megszüntethetni helyes kezelés által.
HOFF JÁNOS ur központi raktárának Bécsben, Kärntnering 11.
St. Veit, 3. márcz. 1869. Miután maláta kivonat-egészségi sörének első
használatát, az ugyan oly jótékony hatású maláta-egészségi csokoládéjának hoz-
zjárulásával, az oly rég kínzó köhögésem ellen annyira kitünően használt,
kérek további küldeményt. *Niederleithinger R. gyak. orvos.*
Prelok, 13. febr. 1869. Önoek maláta-kivonata főbknél betegsém közül
igen ürvendétes győgyeredményt eszközölt; kérek tehát további küldeményt.
Mandel, főorvos.

Maláta-kivonatának, maláta-egészségi csokoládéjának és mell maláta czu-
korkáinak hirdett hatása arra bárázott, hogy azokat használjam, különösen
maláta-csokoládéjával egy szerencsétlen sorvbetegnél kísérletet tegyek.
Brogányi Lajos, orvos.

Az egyedül valódi Hoff-féle maláta-kivonat-egészségi sör, valamint a maláta-egészségi-csokoládé és maláta-kivonat-czukorkák csak Bécsben Kärntnering 11 sz. a. kaphatók.

Ára: maláta-kivonat-egészségi-sör üveggel és pakolásal: 6 palack 3 frt 70 kr. 13 palack 7 frt, 28 palack 14 frt, 58 palack 27 frt 30 kr, 120 palack 55 frt, maláta-egészségi-csokoládé Nr. 1, 1 font 2 frt 40 kr Nr. 2, 1 font 1 frt 60 kr. 5 fontnál 1/2 font ingyen, 10 fontnál 1 1/4 font. Maláta-csokoládépor cseceskók számára, pótlékul az anyatej helyett 80 és 40 kr. Mell-maláta-czukorkák 60 és 30 kr. *Mind Bécsből számítva.*

Raktár Kolozsvártt: Karvázy Gyula, Segesvártt: Teutsch J. B. uraknál.

Árak Kolozsvártt:
1 üveg maláta kivonat . . . . . 1 frt 65 kr.
1 font „ csokoládé Nro I. . . . . 2 frt 60 kr.
1 „ „ „ Nro II. . . . . 1 frt 80 kr.
1 csomag czukorkák . . . . . — frt 35 kr.

(240) (2-3)
Bázna-fürdő
Medgyes mellett Erdélyben,
az idény megnyitása május 15-én.
Bázna, tudomás szerint egy a leggyógyerebb iblany- és büzenytartalmú sós-
fürdő, Medgyestől 1 3/4 mérföldre fekszik kellemes, erdő és szőlőbalmoktól koszorú-
zott völgyben, 7-8 óra távolságra a K-fejérvári indóházától.
E fürdő gyógyereje bebizonyult: görvény, mindennemű kösvény, csúz, büja-
senyves borküttések, a nyirkmirigyrendszer beszűremkezése, mindkét nem nemzőkő-
rének idült betegsége, csuklóvízkórás, izom- és inrészek fizomodás és egyéb me-
chanikai sérülések következtében megkurtulása sat. ellen
Az ásványvíz, mint a Haller vagy Kreutz-féle víz bensőleg is használtatik s
kivánságra 25-50 palackos ládában mindenhova elküldetik, az elküldést fölvál-
lalja **Rideli J. kereskedőháza Medgyesén**, mely minden kérdésre felvilá-
gosítást is ad.
Szorakozásról a **Salamon János** vezetése alatt álló nemzeti zenekar, to-
vábbá bálók, hangversenyek, hirlapok sat. által gondoskodva van.
Kirándulások a közel erdőbe s kies vidékre, kitérő étterem, a beteg vendé-
gek kívánatainak tekintetbevételével.
Friss hideg ivóvíz, valamint a meleg napokon frissítő szerekéről, u. m. fagy-
lalt, limonade sat. legjobban gondoskodva van.
Naponta postai feladás és levélkibordás helytt Bázna, Medgyesén táviradhivatal.
Medgyes és Bázna közt naponta kocsik közlekedik, egy személy vitelére 50 kr.
Előjegyzést lakszobákra a fürdői helyiségben elfogad, s minden felvilágosítást
készséggel nyújt
Bázna, május 1-én 1869.
Binder József,
vendéglő- és fürdő-berlő.

(130) (3-*)
FEHÉR MELL-SZÖRP
(weiser Brust-Syrup)
több egészségügyi hatóságok s tisztí főorvosok
által igazolva,
mindennemű idült köhögések, mellfájások, náthálás, elévült re-
kedtség, torokbántalmak s tüdő-elynyalkasodás ellen eddig még
kiegélítő siker nélkül soha nem használtatott! — Ezen szörp mindjárt az
első használatnál feltünőleg jótékonyan hat, — különösen **görcsös köhögés**
és **szamárhurutnál**; elősegíti a **nehéz s megaludt nyálkaki-
köpést**, a **gégeingert** azonnal enyhíti, s rövid idő alatt eltávolítja min-
den, — még az oly heves és gonosz **asztkórhögést** is, s a **vérhányást**.
Egy kisebb üveg 60 kr., nagyobb üveg 1 frt.
Mayer G. A. W., gyáros Breslauban.
Kapha tó: **Kolozsvártt, Bnder K.** gyógyszerésznél belső monostortéza
a Redott sorát.

251 (2-3)
Lakváltoztatás.
Alóltitnak van szerencsése tisztelettel jelenteni a n. é. t. cz. közönségnek, hogy
a Kolozsvártt már több év óta fennálló, s a n. é. t. cz. közönség pártolását meg-
nyert **rézműves műhelyét** eddigi lakhelyéről a magyarutczától, a f. é. april 24-én a *bu-
za utczába 89 szám alá*, a gróf Eszterházy féle telek szomszédságába tette át.
Midőn e jelentést tenni bátorodik alóltit, egész tisztelettel ajánlja magát
egész szeszgyárak beállítására és felszerelésére, hasonlóan gőzmozgókak,
gyógyszertári gépezetek, gazdasági marhatápszersz-fűző gépek sat. **tökletes beállítá-
sára és felszerelésére, a legújabb találmányok és miniaték szerint.**
Készít egyszersmind mindenféle **fűző- és honyharézedényeket a legújabb divat és leg-
jobb rendszer szerint; előlial a fennebbi szakmákban mindenféle javításokat és rézedé-
nyek és cizkkek önozását.**
Alóltit azt hiszi, miszerint szakmájába vágó minden rézműves munkákra és
gyárak berendezésére annál biztosabban ajánlhatja magát, mivel e részben képzett-
ségéről próbát tenni már számos alkalma volt és eddigi szolgálatairól több elismerő
bizonyítványt képes kivánságra előmutatni; különösen bátorodik fölemlíteni **báró Jó-
sika Lajos Ö. Excellentiája megbízottja, méremű mts. Nemes János** urnak 1868 febru-
ár 3-kán kelt elismerő levelére hivatkozni, melyben az említett báró ur ő nagyméltosá-
ga Csáki Gorbói jószágában felállított **Gáll-féle szeszgyár-készlet tökélyessége felől, több
havi használat után, részemre a leghizelgőbb kifejezésekben mondja ki egész megalége-
dését szolgáltatott munkám iránt.**
A n. é. t. cz. közönség további nagybecsű pártfogására ajánlva magát,
maradt egész tisztelettel
Hart Mayer,
rézműves-mester.

(233) (2-3)
Lakváltoztatás.
Alóltitnak van szerencsése tisztelettel jelenteni a n. é. t. cz. közönségnek, hogy
a Kolozsvártt már több év óta fennálló, s a n. é. t. cz. közönség pártolását meg-
nyert **rézműves műhelyét** eddigi lakhelyéről a magyarutczától, a f. é. april 24-én a *bu-
za utczába 89 szám alá*, a gróf Eszterházy féle telek szomszédságába tette át.
Midőn e jelentést tenni bátorodik alóltit, egész tisztelettel ajánlja magát
egész szeszgyárak beállítására és felszerelésére, hasonlóan gőzmozgókak,
gyógyszertári gépezetek, gazdasági marhatápszersz-fűző gépek sat. **tökletes beállítá-
sára és felszerelésére, a legújabb találmányok és miniaték szerint.**
Készít egyszersmind mindenféle **fűző- és honyharézedényeket a legújabb divat és leg-
jobb rendszer szerint; előlial a fennebbi szakmákban mindenféle javításokat és rézedé-
nyek és cizkkek önozását.**
Alóltit azt hiszi, miszerint szakmájába vágó minden rézműves munkákra és
gyárak berendezésére annál biztosabban ajánlhatja magát, mivel e részben képzett-
ségéről próbát tenni már számos alkalma volt és eddigi szolgálatairól több elismerő
bizonyítványt képes kivánságra előmutatni; különösen bátorodik fölemlíteni **báró Jó-
sika Lajos Ö. Excellentiája megbízottja, méremű mts. Nemes János** urnak 1868 febru-
ár 3-kán kelt elismerő levelére hivatkozni, melyben az említett báró ur ő nagyméltosá-
ga Csáki Gorbói jószágában felállított **Gáll-féle szeszgyár-készlet tökélyessége felől, több
havi használat után, részemre a leghizelgőbb kifejezésekben mondja ki egész megalége-
dését szolgáltatott munkám iránt.**
A n. é. t. cz. közönség további nagybecsű pártfogására ajánlva magát,
maradt egész tisztelettel
Hart Mayer,
rézműves-mester.

(37) (11-12)
!! Végladása !!
a multévi idénybeli tavaszi és nyári kelméknek.
Angol czérna Barege-k röffe 25 és 30 kron.
Francia Jacons, Mouslin és Percalinok röffe 28, 35
és 40 kron.
Legfinomabb Alpaca Lüsterek, sima és mintázott, eddig röffe 1 frt,
most. 50 és 60 kron.
Egy fekete Lyoni selyem öltöny, jótállással 18 frt.
Színes atlacok, tafoták tetemesen leszállított áron!
kaphatók
„az osztrák koronaherceghez,“
ezimzett
Selyem- és divatáru raktárban,
Bognergasse szegletén.
Kivánatra mustrák bérmentesen küldetnek.
DIAMANT és MÜLLER.

Stein János könyvkereskedésében kapható:
N A P L Ó M.
Száműzetésében írta **SEMERE BERTALAN**. I. kötet. Ára 1 frt.
Pártjaink feladata a választások után.
Írta **TOLDY ISTVÁN**. Ára 1 frt 20 kr.
A magyar vezérek kora, Árpádtól Szent Istvánig.
Írta **SZABÓ KÁROLY**. I-ső fűzet. Ára 1 frt.
Polgári szabadság és önkormányzat.
Dr. **LIEBER** után, **SCHOLCZ VIKTOR** és **VAJDA JÁNOS**. Ára 1 ft 40 kr.
Az örmény nemzet irodalomtörténetének kísérlete,
a mechtáristák művei után. Írta **NEUMANN KÁROLY FRIGYES**.
Magyarra fordította és átdolgozta **AVÉD JAKAB**. I. fűzet 30 kr.
TOLDY ISTVÁN,
ADEL ASZTALÁRA.
Ára 2 frt 40 kr.

STEIN J.
kölcsön-könyvtára.
Ajánlja a t. cz. olvasó közönségnek a magyar, francia és német regény-irodalom válogatott s legújabb termékeivel ellátott több ezer kötetből álló **kölcsön-könyvtárát.**
Előfizetési árak:

1 munkáért, mely	1 óra	félévre	1 évre	biztosíték
4 kötetből áll	1 frt 50	5 frt	8 frt	5 frt
8-10 kötetből	2 fr	7 frt	12 frt	10 frt
1 kötetért	— 60kr	—	—	} 2 frt
2 kötetért	1 frt	—	—	

Vidéki előfizetőknek alkalom nem létében postán küldöm a könyveket.
Ha valaki a fentebb elősoroltaknál nagyobb mennyiségű könyveket kívánna kivenni, — nagyobb családok részére vagy vidékre — ily esetben aránylagosan a legjutányosabb feltételek eszközölhetők.
Megjelent az 1869 évre a legújabb magyar, német és francia kölcsön könyvtári könyvek jegyzéke.

257 (1-4)
Dietrich A. gyógyszerész
Fül-olaja (hallás-olaj)
1/2 üveg ára 1 frt. 1/2 üveg 50 kr. o. é.
bizonyos szer fülzúdás, siketség és fül-
szaggatás ellen.
Koch Lajos
Anosmin-lábvíz-kivonat,
Egy üveg ára 80 kr. o. é.
legbiztosabb szer sebes láb és buzós
lábzúdás, valamint izzadó kezek ellen,
a mely minden e bajokban szenvedőknek
melegen ajánlató. Minden üveg mellé
használati utasítás van adva. Minden-
kor valódi minőségben kapható
Kolozsvártt: **Engel József** gyogy-
szertárban.

(469) (16-*)
Régi pénzeket,
és mindennemű arany, ezüst, és drága
kövekkel kirakott régiségeket: tovább-
ba gyöngyöket, színesköveket, ara-
nyat, ezüstöt és ásványokat vesz és
cserél a legmagasabb áron a
regiségek és természetiek
irodája
Pesten, Dorottya utca a Lloyd épületben
14. sz. a.
Bécsben, Herren-Gasse Nr. 5.
hol egy nagy választéku raktár minden-
nemű régiségek, régi pénzek, gob-
bok, övek és mentekötőköl a leg-
előbb áron, ugyszintén egy nagy raktár
ásványok, lepkek, bogarak, madár-
bőrök, tojások és üvegszemek is ta-
lálható. Levelekre szivesen válaszzsal és
értesítéssel szolgálnak.

259 (1-12)
SCHMIDT F. I.
papirkárpit-gyára Bécsben Kärntnering, 18 sz.
Mindenfélé kárpit, szoba díszítőanyag, fa- és arany párnázatok, dombormű,
ablakfüggöny, fa-ábrakredöny sat. gazdag raktára.
Minták, rajzok és árjegyzékek ingyen
kivánságra a kárpitüzösök s a bozzázató kézüzetek szolgálatnak.
pontos utasítás adatik s a bozzázató kézüzetek szolgálatnak.

218 (8-*)
Hudlesz Károly
KOLOZSVÁRTT
ajánlja magát magyar-osztrák állam- és üzletpapírok, sors-
jegyek, földtehermentesítési kötvények, arany és ezüst
bevásárlására és leszámitol
(escompirt) mindenféle nyereményeket és szelvényeket
3 hónappal a lejárat előtt,
igen előnyös feltételek mellett.